

Υπόθεση C-595/23 [Cuprea]ⁱ

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

26 Σεπτεμβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Corte di Appello di Napoli (Ιταλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

7 Σεπτεμβρίου 2023

Ποινική διαδικασία κατά:

EDS

[παραλειπόμενα]

CORTE DI APPELLO DI NAPOLI

(ΕΦΕΤΕΙΟ ΝΑΠΟΛΗΣ)

Sezione specializzata per le misure di prevenzione

(ειδικευμένο τμήμα μέτρων πρόληψης)

[παραλειπόμενα]

ΔΙΑΤΑΞΗ

περί υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το κύρος και την ερμηνεία των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης (άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

ΑΙΤΗΣΗ ΥΠΙΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(άρθρο 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Το Corte di Appello di Napoli (εφετείο Νάπολης, Ιταλία), sezione specializzata *ope legis* per le misure di prevenzione (ειδικευμένο νομίμως συσταθέν τμήμα μέτρων πρόληψης), [παραλειπόμενα]

ⁱ Η ονομασία της παρούσας υπόθεσης είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδικού.

στο παρεμπίπτον ζήτημα εκτέλεσης που έθεσε ο:

EDS [παραλειπόμενα] [στοιχεία του αιτούντος]

έχοντας υπόψη την από 15 Μαΐου 2023 αίτηση διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) της καταχώρισης σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης που η Ρουμανία εξέδωσε, εις βάρος του EDS, για την εκτέλεση της καταδικαστικής απόφασης υπ' αριθ. 148 που εξέδωσε το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου, Ρουμανία) στις 10 Ιουλίου 2017, η οποία μεταρρυθμίστηκε από το Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ρουμανία) με την απόφαση υπ' αριθ. 32/A της 7ης Φεβρουαρίου 2019.

[παραλειπόμενα] [εθνική διαδικασία]

ΕΚΘΕΤΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ

1. Τα πραγματικά περιστατικά

Στις 8 Φεβρουαρίου 2019 η Ρουμανία εξέδωσε, εις βάρος του EDS, το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης αριθ. 6536/2/2008 μέσω του Curtea de Apel București (εφετείου Βουκουρεστίου) για την εκτέλεση της από 10 Ιουλίου 2017 ρουμανικής καταδικαστικής απόφασης υπ' αριθ. 148 που επίσης εξέδωσε το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου), η οποία κατέστη αμετάκλητη και εκτελεστή με την από 7 Φεβρουαρίου 2019 απόφαση υπ' αριθ. 32/A του Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου), κατόπιν μερικής μεταρρύθμισης όσον αφορά την ποινή, με την οποία ο EDS καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης 5 ετών και 6 μηνών.

Συγχρόνως, η Ρουμανία εισήγαγε στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) καταχώριση, κατά την έννοια του άρθρου 26, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις (στο εξής: κανονισμός 2018/1862), για τη σύλληψη του EDS με σκοπό την παράδοσή του στη Ρουμανία βάσει του από 8 Φεβρουαρίου 2019 ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης αριθ. 6536/2/2008.

Συνεπώς, ο EDS συνελήφθη στην Ιταλία στις 13 Ιανουαρίου 2020 και προσήχθη ενώπιον του Corte di Appello di Napoli (εφετείου Νάπολης), αρμόδιου για υποθέσεις ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης που εκδίδονται από άλλες χώρες.

Με την από 15 Σεπτεμβρίου 2020 απόφαση υπ' αριθ. 20/2020, η οποία κατέστη αμετάκλητη στις 26 Σεπτεμβρίου 2020, το Corte di Appello di Napoli (εφετείο Νάπολης) αρνήθηκε να παραδώσει τον EDS στη Ρουμανία και αναγνώρισε συγχρόνως τη ρουμανική καταδικαστική απόφαση στην οποία βασίστηκε το

ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, διέταξε δε την εκτέλεση της ποινής στην Ιταλία, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο.

Η έκτιση της ποινής που αναγνωρίστηκε σε σχέση με τον EDS ξεκίνησε όντως στην Ιταλία στις 15 Ιουλίου 2022 σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο.

Εν συνεχεία, το Corte di Appello di Napoli (εφετείο Νάπολης), ως δικαστήριο εκτέλεσης της αναγνωρισθείσας ποινής, κήρυξε την παύση της εκτέλεσης της ποινής με διάταξη της 11ης Οκτωβρίου 2022, απρόσβλητη, κατά την έννοια του άρθρου 673 του ιταλικού codice di procedura penale (κώδικα ποινικής δικονομίας), ανακάλεσε δε συγχρόνως την απόφαση αναγνώρισης, καθόσον η ρουμανική καταδικαστική απόφαση, η οποία αναγνωρίστηκε στην Ιταλία προς εκτέλεση στη συγκεκριμένη χώρα, έπαυσε να είναι εκτελεστή.

Η Ρουμανία δεν έχει διαγράψει, έως τώρα, την καταχώριση σχετικά με τον EDS, κατά την έννοια του άρθρου 55 του κανονισμού 2018/1862, ούτε ανακάλεσε το εις βάρος του ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, παρά την άρνηση παράδοσης και την ταυτόχρονη αναγνώριση της απόφασης με σκοπό την εκτέλεση στην Ιταλία, καθώς και την εκτέλεση της εν λόγω απόφασης σύμφωνα με το ιταλικό δίκαιο.

Στις 24 Αυγούστου 2022 το Ministero della Giustizia (υπουργείο Δικαιοσύνης, Ιταλία) ζήτησε από τη Ρουμανία τη διαγραφή της καταχώρισης. Στις 30 Αυγούστου 2022 η Ρουμανία απάντησε ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης δεν ανακλήθηκε λόγω της υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της συνακόλουθης αναστολής της διαδικασίας.

Με απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 2023, το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου) απέσυρε την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που είχε υποβάλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και απέρριψε την αίτηση του EDS περί ανάκλησης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και διαγραφής της καταχώρισης από το SIS.

Ως εκ τούτου, το Ministero della Giustizia (υπουργείο Δικαιοσύνης) ζήτησε από το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου) (με έγγραφο της 9ης Μαρτίου 2023) και από το Ministerul Justiției (υπουργείο Δικαιοσύνης, Ρουμανία) (με έγγραφο της 9ης Μαΐου 2023) την ανάκληση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και τη διαγραφή της καταχώρισης από το SIS.

Με την από 11 Μαρτίου 2023 απόφασή του, το Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) απέρριψε την προσφυγή του EDS αποφαινόμενο ότι, δεδομένου ότι η Ιταλία αναγνώρισε τη ρουμανική καταδικαστική απόφαση με σκοπό την εκτέλεσή της, κάθε ζήτημα σχετικό με την εν λόγω εκτέλεση υπάγεται στην αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία του ιταλικού δικαστηρίου εκτέλεσης, ως δικαστηρίου του κράτους μέλους εκτέλεσης της αναγνωρισθείσας απόφασης.

Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, ο EDS έθεσε εκ νέου παρεμπίπτον ζήτημα εκτέλεσης ενώπιον του Corte di Appello di Napoli (εφετείου Νάπολης), ως δικαστηρίου εκτέλεσης, επισημαίνοντας ότι, παρά την άρνηση της παράδοσής του, την οποία είχε ζητήσει η Ρουμανία με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, και παρά την αναγνώριση στην Ιταλία της ρουμανικής καταδικαστικής απόφασης στην οποία βασίστηκε το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, και παρά την έναρξη και την παύση της έκτισης της σχετικής ποινής στην Ιταλία, η Ρουμανία δεν έχει ανακαλέσει ακόμη το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης ούτε έχει διαγράψει την καταχώριση από το SIS.

Ο EDS υποστηρίζει ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου ότι, δεδομένου ότι εξάντλησε ατελέσφορα όλα τα ένδικα βοηθήματα και μέσα που προβλέπονται από το ρουμανικό δίκαιο, η πραγματική αυτή κατάσταση συνιστά παράνομο περιορισμό της προσωπικής ελευθερίας του και του δικαιώματός του ελεύθερης κυκλοφορίας, καθότι, έως ότου η καταχώριση διαγραφεί από το SIS, θα εξακολουθήσει να συλλαμβάνεται σε κάθε κράτος μέλος στο οποίο μεταβαίνει.

Προς στήριξη του ως άνω ισχυρισμού, ο EDS προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία κατά τα οποία, στις 9 Αυγούστου 2021, μετά την απόφαση άρνησης παράδοσης του Corte di Appello di Napoli (εφετείου Νάπολης) και πριν από την έναρξη έκτισης της αναγνωρισθείσας ποινής, μετέβη για διακοπές στην Ελλάδα και συνελήφθη από την αστυνομία της Μυκόνου σε εκτέλεση του ίδιου ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εξέδωσε η Ρουμανία στις 8 Φεβρουαρίου 2019. Στο πέρας της δίκης, με απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2021, το εφετείο Αιγαίου (Ελλάδα) αρνήθηκε την παράδοση, καθότι η απόφαση που αποτέλεσε τη βάση για την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης είχε αναγνωριστεί στην Ιταλία προς εκτέλεση, μετά την άρνηση παράδοσης εκ μέρους της Ιταλίας.

Επομένως, για την προστασία της προσωπικής ελευθερίας του και του δικαιώματός του ελεύθερης κυκλοφορίας, ο EDS ζήτησε από το Corte di Appello di Napoli (εφετείο Νάπολης), ως δικαστήριο εκτέλεσης της αναγνωρισθείσας ποινής, να διατάξει τη διαγραφή της καταχώρισης από το SIS και την ανάκληση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ή, επικουρικώς, να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ένωσης σχετικά με την ερμηνεία και το κύρος των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Σχετικές διατάξεις του ιταλικού δικαίου

Το άρθρο 18 bis του legge n. 69 del 22.4.2005, Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (νόμου 69, της 22ας Απριλίου 2005, για την ευθυγράμμιση του εσωτερικού δικαίου προς την απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο της απόφασης

άρνησης παράδοσης του EDS στη Ρουμανία, προέβλεπε ότι το εφετείο δύναται να αρνηθεί την παράδοση «*εάν το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης εκδόθηκε με σκοπό την εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφαλείας στερητικών της προσωπικής ελευθερίας, όταν ο εκζητούμενος είναι Ιταλός υπήκοος ή υπήκοος άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος κατοικεί ή διαμένει νόμιμα και πραγματικά στο ιταλικό έδαφος, εφόσον το εφετείο αποφασίζει ότι η εν λόγω ποινή ή το εν λόγω μέτρο ασφαλείας θα εκτελεστεί στην Ιταλία σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο της Ιταλίας*».

Για τον λόγο αυτόν, δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις πληρούνταν σε σχέση με τον EDS, με την απόφαση υπ' αριθ. 20/2020 το Corte di Appello di Napoli (εφετείο Νάπολης) αρνήθηκε την παράδοση και αποφάσισε ότι η επιβληθείσα με τη ρουμανική καταδικαστική απόφαση ποινή, στην οποία βασίστηκε το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, επρόκειτο να εκτελεστεί στην Ιταλία σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο της Ιταλίας.

Το άρθρο 24 του decreto legislativo n. 161 del 07.9.2010, Disposizioni per conformare il diritto interno alla Decisione quadro 2008/909/GAI relativa all'applicazione del principio del reciproco riconoscimento alle sentenze penali che irrogano pene detentive o misure privative della libertà personale, ai fini della loro esecuzione nell'Unione Europea (νομοθετικού διατάγματος 161, της 7ης Σεπτεμβρίου 2010, για την ευθυγράμμιση του εσωτερικού δικαίου προς την απόφαση-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές αποφάσεις οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για το σκοπό της εκτέλεσής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο εξής: νομοθετικό διάταγμα 161/2010), προβλέπει ότι, εάν το εφετείο αρνηθεί την παράδοση που ζητείται με ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης βασισμένο σε καταδικαστική απόφαση και αποφασίσει την εκτέλεση της ποινής στο ιταλικό έδαφος, οφείλει να αναγνωρίσει συγχρόνως, προς τον σκοπό της εκτέλεσης στην Ιταλία, την αλλοδαπή καταδικαστική απόφαση στην οποία βασίζεται το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Για τον λόγο αυτόν, δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις πληρούνταν σε σχέση με τον EDS, με την απόφαση υπ' αριθ. 20/2020 το Corte di Appello di Napoli (εφετείο Νάπολης) αναγνώρισε, μετά την άρνηση παράδοσης και την απόφαση εκτέλεσης της ποινής στην Ιταλία, τη ρουμανική καταδικαστική απόφαση προς τον σκοπό της εκτέλεσης στην Ιταλία.

Το άρθρο 16 του νομοθετικού διατάγματος 161/2010 προβλέπει ότι, όταν εκδίδεται απόφαση αναγνώρισης, η ποινή εκτελείται σύμφωνα με το ιταλικό δίκαιο [παραλειπόμενα], περιλαμβανομένων των κανόνων περί επιείκειας και χάριτος.

Για τον λόγο αυτόν, δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις πληρούνταν σε σχέση με τον EDS, η ποινή που αναγνωρίστηκε (ποινή φυλάκισης 5 ετών και 6 μηνών) κρίθηκε

εκτισθείσα με τη συμπλήρωση τριών ετών φυλάκισης για λόγους επιείκειας, σύμφωνα με τον legge n. 241 del 2006 (νόμο 241 του 2006).

Το άρθρο 7 του νομοθετικού διατάγματος 161/2010 προβλέπει ότι, όταν η Ιταλία διαβιβάζει στο εξωτερικό την εκτέλεση ιταλικής καταδικαστικής απόφασης, δεν είναι πλέον δυνατή η εκτέλεση της ποινής στην Ιταλία μετά την έναρξη της έκτισης της ποινής στο κράτος μέλος εκτέλεσης, με εξαίρεση την περίπτωση της απόδρασης του καταδίκου.

Επομένως, το ιταλικό δίκαιο προβλέπει ότι, όταν αλλοδαπή καταδικαστική απόφαση εκδοθείσα από δικαστική αρχή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζεται με σκοπό την εκτέλεση από άλλο κράτος μέλος, η δε έκτιση της ποινής ξεκίνησε στο κράτος μέλος εκτέλεσης, το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος δεν δύναται πλέον να εκτελέσει την ποινή, με εξαίρεση την περίπτωση της απόδρασης του καταδίκου.

Συνεπώς, φαίνεται ότι, κατόπιν της άρνησης παράδοσης που ζητήθηκε με το ευρωπαϊκό εντάλμα σύλληψης, της αναγνώρισης προς εκτέλεση στην Ιταλία της ρουμανικής καταδικαστικής απόφασης και της έναρξης έκτισης της αναγνωρισθείσας ποινής στην Ιταλία, ο EDS έχει δικαίωμα ανάκλησης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εξέδωσε εις βάρος του η Ρουμανία στις 8 Φεβρουαρίου 2019 καθώς και διαγραφής της σχετικής καταχώρισης που εισήχθη στο SIS.

Ως εκ τούτου, η μη ανάκληση από τη Ρουμανία του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και, κυρίως, η μη διαγραφή της σχετικής καταχώρισης από το SIS θίγουν άμεσα, πραγματικά και συγκεκριμένα την προσωπική ελευθερία και το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας του EDS στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθόσον μπορεί να συλληφθεί κατά τη διέλευση ευρωπαϊκών συνόρων.

Εντούτοις, το ιταλικό δίκαιο δεν προβλέπει ότι το ιταλικό δικαστήριο, ως δικαστήριο του κράτους μέλους εκτέλεσης, μπορεί να διατάξει την ανάκληση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εξέδωσε άλλο κράτος μέλος ή να διαγράψει τη καταχώριση που εισήγαγε στο SIS το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος.

Επομένως, εφαρμόζοντας το ιταλικό δίκαιο ως ισχύει, η αίτηση του EDS δεν μπορεί να γίνει δεκτή, καθότι οι διατάξεις του δεν προβλέπουν ότι το κράτος μέλος εκτέλεσης μπορεί να διατάξει την ανάκληση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εξέδωσε άλλο κράτος μέλος ούτε τη διαγραφή της καταχώρισης που εισήγαγε στο SIS το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος.

Ως εκ τούτου, το συμπέρασμα αυτό πρέπει να αντιπαραβληθεί με τους κανόνες του δικαίου της Ένωσης, προκειμένου να διαπιστωθεί αν το δίκαιο της Ένωσης έχει την έννοια ότι αναγνωρίζει εγκύτως τέτοια δυνατότητα στο δικαστήριο του κράτους μέλους εκτέλεσης.

3. Σχετικές διατάξεις δικαίου της Ένωσης

Το άρθρο 4, σημείο 6, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ), προβλέπει ότι η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης μπορεί να αρνηθεί την παράδοση εάν το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει εκδοθεί προς τον σκοπό της εκτέλεσης ποινής και ο καταδικασθείς διαμένει στο κράτος μέλος εκτέλεσης, είναι υπήκοος ή κάτοικός του, υπό την προϋπόθεση ότι το κράτος μέλος εκτέλεσης δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιό του.

Το άρθρο 25 της απόφασης-πλαίσιου 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές αποφάσεις οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για το σκοπό της εκτέλεσής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ), προβλέπει ότι, σε περίπτωση που η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης αρνείται την παράδοση, κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 6, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ, οι διατάξεις της απόφασης-πλαίσιου 2008/909/ΔΕΥ έχουν επίσης εφαρμογή όσον αφορά την αναγνώριση της ποινής για την εκτέλεσή της.

Ως εκ τούτου, εάν η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης αρνηθεί την παράδοση κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 6, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ, αποφασίζοντας την εκτέλεση της ποινής στο έδαφός του κράτους μέλους αυτού και σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, έχει επίσης εφαρμογή το άρθρο 22, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου 2008/909/ΔΕΥ, το οποίο προβλέπει ότι το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος δεν δύναται να συνεχίσει την εκτέλεση της ποινής μετά την έναρξη της έκτισης της ποινής στο κράτος εκτέλεσης (με εξαίρεση την περίπτωση της απόδρασης του καταδίκου).

Σε σχέση με τον EDS, η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης, ήτοι το Corte di Appello di Napoli (εφετείο Νάπολης), αρνήθηκε την παράδοση, κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 6, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ, αποφασίζοντας την εκτέλεση της ποινής στην Ιταλία σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, κατόπιν αναγνώρισης της ρουμανικής καταδικαστικής απόφασης, κατά την έννοια του άρθρου 25 της απόφασης-πλαίσιου 2008/909/ΔΕΥ.

Η έκτιση της ποινής ξεκίνησε στην Ιταλία, ως κράτος μέλος εκτέλεσης, και, επομένως, η Ρουμανία, ως κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος, απώλεσε τη δυνατότητα εκτέλεσης της ποινής, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 22, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου 2008/909/ΔΕΥ – ο καταδικασθείς [παραλειπόμενα] δεν έχει αποδράσει και, επομένως, δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της εξαίρεσης από τον κανόνα.

Επομένως, φαίνεται ότι ο EDS έχει δικαίωμα να ζητήσει την ανάκληση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εξέδωσε η Ρουμανία στις 8 Φεβρουαρίου

2019 και τη διαγραφή της καταχώρισης που η Ρουμανία εισήγαγε στο SIS, δεδομένου ότι το δικαστήριο του κράτους μέλους εκτέλεσης ξεκίνησε την εκτέλεση στην Ιταλία της αναγνωρισθείσας ποινής και επιπλέον κήρυξε την παύση της εν λόγω εκτέλεσης.

3.1. Ως εκ τούτου, πρέπει να εξακριβωθεί αν το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει νομικά μέσα για την άμεση προστασία του δικαιώματος του καταδικασθέντος να μην διωχθεί περαιτέρω λόγω του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και της καταχώρισης στο SIS μετά την έναρξη της έκτισης της αναγνωρισθείσας ποινής στο κράτος μέλος εκτέλεσης.

Το άρθρο 55, παράγραφος 1, του κανονισμού 2018/1862, προβλέπει ότι οι καταχωρίσεις που εισάγονται στο SIS κατά την έννοια του άρθρου 26 του ίδιου κανονισμού πρέπει να διαγράφονται σε τρεις διακριτές και αυτοτελείς περιπτώσεις: 1) όταν το εκζητούμενο με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης πρόσωπο παραδίδεται στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος· 2) όταν η δικαστική απόφαση βάσει της οποίας εκδόθηκε το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης ανακαλείται από την αρμόδια δικαστική αρχή βάσει του εθνικού δικαίου· 3) όταν λήγει η ισχύς της καταχώρισης κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 53 του εν λόγω κανονισμού.

Συναφώς, παρατηρείται ότι το άρθρο 55 δεν προβλέπει τη διαγραφή της καταχώρισης που εισήχθη στο SIS κατά την έννοια του άρθρου 26 σε περίπτωση άρνησης παράδοσης κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 6, της απόφασης-πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ, με διαταγή εκτέλεσης της ποινής στο κράτος μέλος εκτέλεσης σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, κατόπιν αναγνώρισης της καταδικαστικής απόφασης κατά την έννοια του άρθρου 25 της απόφασης-πλαισίου 2008/909/ΔΕΥ.

Κατά τη γνώμη του Corte di Appello di Napoli (εφετείου Νάπολης), η ανωτέρω παράλειψη οφείλεται απλώς και μόνον σε έλλειψη συντονισμού των κανονιστικών διατάξεων και θα πρέπει να συμπληρωθεί διά της ερμηνευτικής οδού.

Ο λόγος για τον οποίο η καταχώριση πρέπει να διαγραφεί όταν το πρόσωπο έχει παραδοθεί είναι σαφής: το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει εκτελεστεί και, επομένως, το πρόσωπο δεν μπορεί πλέον να εκζητείται ούτε να συλληφθεί σε σχέση με το εν λόγω ένταλμα, ο σκοπός του οποίου έχει πλέον επιτελεστεί.

Είναι επίσης σαφής ο λόγος για τον οποίο, αντιθέτως, η καταχώριση δεν πρέπει να διαγράφεται, γενικά, όταν το πρόσωπο δεν έχει παραδοθεί: οι λόγοι άρνησης παράδοσης είναι πλείονες, ορισμένοι είναι υποχρεωτικοί και άλλοι προαιρετικοί, ορισμένοι είναι προσωρινοί καθότι εξαρτώνται από προϋποθέσεις ή από προσωρινές ιδιότητες του εκζητουμένου, ορισμένοι εφαρμόζονται σε ορισμένα κράτη μέλη πλην όμως όχι σε άλλα.

Για τους λόγους αυτούς, είναι απολύτως λογικό να μην πρέπει να διαγράφεται, γενικά, η καταχώριση στο SIS, όταν το πρόσωπο δεν έχει παραδοθεί.

Συγκεκριμένα, το εν λόγω πρόσωπο μπορεί ακόμη να εκζητείται και, ενδεχομένως, να συλληφθεί σε εκτέλεση του ίδιου ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, μολονότι σε άλλον τόπο, χρόνο ή/και υπό άλλες προϋποθέσεις.

Εξάλλου, τούτος είναι ο λόγος για τον οποίο τα άρθρα 24 και 25 του κανονισμού 2018/1862 προβλέπουν ότι κάθε κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από το τμήμα SIRENE του κράτους μέλους έκδοσης του εντάλματος να προσθέσει ειδική ένδειξη στην καταχώριση, η οποία εμποδίζει την εκτέλεση της ενέργειας που ζητείται με την καταχώριση που εισήχθη στο SIS στο έδαφος του κράτους μέλους που ζήτησε την προσθήκη της ειδικής ένδειξης. Σε τέτοια περίπτωση, το τμήμα SIRENE του κράτους μέλους καταχώρισης υποχρεούται να προσθέσει την ειδική ένδειξη.

Αντιθέτως, δεν είναι λογικό να μην προβλέπεται η διαγραφή της καταχώρισης από το SIS όταν η άρνηση παράδοσης αποφασίστηκε κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 6, της απόφασης-πλαίσίου 2002/584/ΔΕΥ, με διαταγή εκτέλεσης της ποινής στο κράτος μέλος εκτέλεσης σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, κατόπιν αναγνώρισης της καταδικαστικής απόφασης κατά την έννοια του άρθρου 25 της απόφασης-πλαίσίου 2008/909/ΔΕΥ.

Συγκεκριμένα, σε τέτοια περίπτωση, το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει επιτελέσει τη λειτουργία του, όπως συμβαίνει σε περίπτωση παράδοσης του προσώπου στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος.

Επιπλέον, όταν το πρόσωπο έχει παραδοθεί στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος, η καταχώριση πρέπει να διαγραφεί από το SIS, καθότι το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης εκτελέστηκε και επιτέλεσε τον σκοπό του. Το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται επίσης από την αιτιολογική σκέψη 46 του κανονισμού 2018/1862, κατά την οποία «[κ]άθε καταχώριση θα πρέπει να διατηρείται μόνο για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη του σκοπού για τον οποίον εισήχθη».

Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει επίσης επιτελέσει τον σκοπό του σε περίπτωση άρνησης παράδοσης κατόπιν αναγνώρισης της αλλοδαπής καταδικαστικής απόφασης προς εκτέλεση στο κράτος μέλος εκτέλεσης. Τούτο διότι το άρθρο 22, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσίου 2008/909/ΔΕΥ προβλέπει ρητώς ότι το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος δεν δύναται να συνεχίσει την εκτέλεση της ποινής μετά την έναρξη της έκτισης της ποινής στο κράτος εκτέλεσης.

Για τον λόγο αυτόν, είναι πρόδηλο ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει επιτελέσει τη λειτουργία του τόσο στην περίπτωση που η παράδοση εκτελέστηκε όσο και στην περίπτωση που το κράτος μέλος εκτέλεσης αρνήθηκε την παράδοση κατόπιν αναγνώρισης της αλλοδαπής καταδικαστικής απόφασης προς εκτέλεση στο εν λόγω κράτος μέλος εκτέλεσης και έναρξης έκτισης της ποινής.

Τούτου λεχθέντος, δεδομένου ότι το άρθρο 55, παράγραφος 1, του κανονισμού 2018/1862 προβλέπει τη διαγραφή της καταχώρισης από το SIS σε περίπτωση

εκτέλεσης της παράδοσης, είναι απολύτως εύλογο και συνεπές να θεωρηθεί ότι η εν λόγω διάταξη πρέπει να επεκταθεί, διά της ερμηνευτικής οδού, και στην ανάλογη περίπτωση άρνησης παράδοσης κατόπιν αναγνώρισης της καταδικαστικής απόφασης με σκοπό την εκτέλεση της ποινής στο κράτος μέλος εκτέλεσης, η δε έκτιση της ποινής ξεκίνησε. Τούτο διότι, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης επιτέλεσε τον σκοπό του και, επομένως, η καταχώρισή του διαγράφεται από το SIS, κατά τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική σκέψη 46 του κανονισμού 2018/1862, κατά την οποία «[κ]άθε καταχώριση θα πρέπει να διατηρείται μόνο για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη του σκοπού για τον οποίον εισήχθη».

Όταν το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος, το οποίο εισήγαγε την καταχώριση στο SIS κατά την έννοια του άρθρου 26 του κανονισμού 2018/1862, δεν διαγράφει την καταχώριση κατά την έννοια του άρθρου 55, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, το κράτος μέλος εκτέλεσης θα μπορούσε να ζητήσει την εν λόγω διαγραφή από το τμήμα SIRENE του κράτους μέλους έκδοσης του εντάλματος, κατ' αναλογία προς τα προβλεπόμενα στα άρθρα 24 και 25 του ίδιου κανονισμού, όταν το τμήμα SIRENE του κράτους καταχώρισης οφείλει να προσθέσει την ειδική ένδειξη ή, στην υπό κρίση περίπτωση, να διαγράψει την καταχώριση, βάσει απλώς και μόνον της αίτησης του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Εάν η ως άνω ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης είναι ορθή, η αίτηση του EDS θα πρέπει να γίνει δεκτή, καθότι το Corte di Appello di Napoli (εφετείο Νάπολης), ως δικαστήριο εκτέλεσης του κράτους μέλους εκτέλεσης της αναγνωρισθείσας απόφασης, θα πρέπει να ζητήσει από το τμήμα SIRENE της Ρουμανίας να διαγράψει από το SIS την καταχώριση που αφορά το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης της 8ης Φεβρουαρίου 2019 σε σχέση με τον αιτούντα.

Επομένως, είναι αναγκαία η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.

4. Το προδικαστικό ερώτημα

Το αιτούν Δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αποφανθεί αν ο συνδυασμός:

- του άρθρου 4, σημείο 6, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ·
- του άρθρου 22, παράγραφος 1, και του άρθρου 25 της απόφασης-πλαίσιου 2008/909/ΔΕΥ·
- των άρθρων 24, 25, 26 και 55, παράγραφος 1, του κανονισμού 2018/1862· και
- της αιτιολογικής σκέψης 46 του κανονισμού 2018/1862·

έχει την έννοια ότι:

1. όταν το κράτος μέλος εκτέλεσης έχει αρνηθεί να παραδώσει το πρόσωπο που εκζητείται βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος με σκοπό την εκτέλεση καταδικαστικής απόφασης και έχει αναγνωρίσει την αλλοδαπή καταδικαστική απόφαση και αποφασίσει να εκτελέσει την ποινή στο έδαφός του σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιό του, η δε έκτιση της ποινής έχει ξεκινήσει, το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος υποχρεούται να διαγράψει την καταχώριση που έχει εισαγάγει στο SIS και να ανακαλέσει το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης·
2. έως ότου το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος ανακαλέσει το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και διαγράψει την καταχώριση από το SIS, η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης μπορεί να ζητήσει από το τμήμα SIRENE του κράτους μέλους έκδοσης του εντάλματος να διαγράψει την καταχώριση στο SIS, το δε τμήμα SIRENE υποχρεούται να προβεί στην εν λόγω διαγραφή.

§5. Αίτηση υπαγωγής στην επείγουσα προδικαστική διαδικασία κατά την έννοια του άρθρου 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εκδικάσει την προδικαστική παραπομπή με την επείγουσα διαδικασία, καθότι, μολονότι ξεκίνησε και έπαυσε την έκτιση της ποινής που αποτέλεσε αντικείμενο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, η οποία αναγνωρίστηκε προς εκτέλεση στην Ιταλία, κατόπιν άρνησης παράδοσής του, ο EDS αδυνατεί να μεταβεί σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς να διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σύλληψης, έως ότου διαγραφεί από το SIS η καταχώριση που εισήγαγε η Ρουμανία σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης της 8ης Φεβρουαρίου 2019, το οποίο έχει πλέον επιτελέσει τον σκοπό του.

Ως εκ τούτου, από την απόφαση επί της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως εξαρτάται άμεσα η προστασία της προσωπικής ελευθερίας και του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας του EDS στο ευρωπαϊκό έδαφος.

Συγκεκριμένα, εάν στο προδικαστικό ερώτημα δοθεί απάντηση κατά τα προεκτεθέντα, η καταχώριση από το SIS θα διαγραφεί και ο αιτών θα μπορεί να κυκλοφορεί ελεύθερα στο ευρωπαϊκό έδαφος χωρίς να συλληφθεί σε εκτέλεση του ρουμανικού ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης της 8ης Φεβρουαρίου 2019, το οποίο έχει πλέον επιτελέσει τον σκοπό του.

[παραλειπόμενα] [στοιχεία για τη γραμματεία του αιτούντος δικαστηρίου]

Νάπολη [παραλειπόμενα] 4 Ιουλίου 2023.

[παραλειπόμενα]